

Filosofien i Antikken (FIL233/FIL333)

Etikk og moralpsykologi

UiB H2014 (10.09.2014)

Hallvard Fossheim

Dette BA-/MA-kurset gir en innføring i etikk og moralpsykologi hos Platon, og en enda grundigere gjennomgang av alle de vesentlige sidene ved Aristoteles' etikk og moralpsykologi. I løpet av kurset skal vi gjøre oss kjent med dyds- og lykkebegrepet og med analyser av helt sentrale etiske fenomener som nytelse og vennskap. Vi skal også reflektere over sammenhengene mellom et etisk godt liv og et politisk liv og mellom etikk og politisk teori.

Disse klassiske tankene har en unik posisjon ikke bare fordi de har bidratt til å definere etikkfeltet i to og et halvt tusen år, men også fordi de stadig finner ny aktualitet. For femti år siden var Aristoteles en hovedkilde ved gjenskapingen av dydsetikken som tilnærming, og i dag vender man stadig tilbake til hans og Platons innsikter for eksempel for bedre å forstå moralpsykologiske spørsmål omkring etisk integritet og karakter.

Litteraturen til kurset utgjør totalt 591 sider, hvorav 349 sider er originaltekster og 230 sider er sekundærlitteratur.

NB. F.o.m. uke 39 er undervisningen lagt til onsdager kl 16:15-18:00.

Kursets gang

- 1. Etikk før og hos Sokrates**
Originaltekst: *Apologien*
Sekundærlitteratur: Debra Nails, "Socrates" (23 s). *The Stanford Encyclopedia of Philosophy* (finnes på plato.stanford.edu).
- 2. Platon: Sjel og sjeleforming**
Originaltekst: *Faidros*
Sekundærlitteratur: Jacques Derrida, utdraget "Plato's Pharmacy", 429-450 i Julie Rivkin og Michael Ryan (red.), *Literary Theory: An Anthology*, Blackwell 1998, 429-450 (22 s).
- 3. Platon: Tredeling av sjelen**
Originaltekst: *Staten IV*
Sekundærlitteratur: John Cooper, "The Psychology of Justice in Plato" (12 s). I Cooper, *Reason and Emotion*, Princeton University Press 1999, 138-150
- 4. Platon: Dannelse og manipulering**
Originaltekst: *Staten II-III*
Sekundærlitteratur: Stephen Halliwell, "Romantic Puritanism: Plato and the Psychology of Mimesis" (26 s). I Halliwell, *The Aesthetics of Mimesis*, Princeton University Press 2002, 72-97
- 5. Aristoteles: Lykke og dyd (24. september)**
Originaltekster: *Den nikomakiske etikk I*
Sekundærlitteratur: J.L. Ackrill, "Aristotle on Eudaimonia" (19 s). I A.O. Rorty (red.), *Essays on Aristotle's Ethics*, University of California Press 1980, 15-33

6. **Aristoteles: Karaktertrekk, dyd og personlighet** (1. oktober)
 Originaltekster: *Den nikomakiske etikk* II-V
 Sekundærlitteratur: Anthony Price, "Aristotle on the Ends of Deliberation" (24 s). I M. Pakaluk og G. Pearson (red.), *Moral Psychology and Human Action in Aristotle*, Oxford University Press 2011, 135-158
7. **Aristoteles: Karaktertrekk, dyd og personlighet (forts.)** (15. oktober)
 Originaltekster: *Den nikomakiske etikk* II-V
 Sekundærlitteratur: Michael Sandel, "Who Deserves What? Aristotle" (24 s). I Sandel, *Justice: What's the Right Thing to Do?* Farrar, Straus and Giroux 2009, 184-207
8. **Aristoteles: Intellektuelle dyder** (22. oktober)
 Originaltekst: *Den nikomakiske etikk* VI
 Sekundærlitteratur: Martin Heidegger, "Preparatory survey on the modes of *aletheuein*" (30 s). I Heidegger, *Plato's Sophist*, Indiana University Press 1997, 15-44
9. **Aristoteles: Vennskap** (29. oktober)
 Originaltekster: *Den nikomakiske etikk* VIII-IX
 Sekundærlitteratur: John Cooper, "Aristotle on Friendship" (40 s). I A.O. Rorty (red.), *Essays on Aristotle's Ethics*, University of California Press 1980, 301-340
10. **Aristoteles: Nytelse** (12. november)
 Originaltekst: *Den nikomakiske etikk* VII
 Sekundærlitteratur: Dorothea Frede, "Pleasure and Pain in Aristotle's Ethics" (21 s). I R. Kraut (red.), *The Blackwell Guide to Aristotle's Nicomachean Ethics*, Blackwell 2006, 255-275
11. **Aristoteles: Den høyeste lykke** (19. november)
 Originaltekster: *Den nikomakiske etikk* X
 Sekundærlitteratur: Sarah Broadie, "Virtue and Beyond in Plato and Aristotle" (18 s). *The Southern Journal of Philosophy* vol. XLIII, 2005, 97-114
12. **Oppsummering** (26. november)

Oversettelser

Den nikomakiske etikk: Christopher Rowes oversettelse (*Nicomachean Ethics*, Oxford University Press 2002) eller den norske oversettelsen revidert av Øyvind Rabbås (Vidarforlaget 2013) anbefales. *Apologien*, *Faidros* og *Staten*: Både de engelske oversettelsene i *Plato: Complete Works* redigert av John Cooper og de norske oversettelsene i *Platon: Samlede verker* (Vidarforlaget 2005-2010) kan benyttes.